

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан СБФ
Гомонюк О.С.

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Навчально-наукового інституту
новітніх освітніх
технологій

Григорук О.В.

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Островецький В.М.

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

З дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)»
Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)
Галузь знань – 01 «Освіта/педагогіка»
Спеціальність – 017 «Фізична культура і спорт»
Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт»

Кафедра фізичної реабілітації і спорту

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Зал. (сем.)
Денна	3	6	28	28	3	8	83	150	6
Заочна	3	6	8	4			138	150	6

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робочу програму склав: старший викладач кафедри фізичної реабілітації і спорту
Верцімага Андрій Володимирович.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної реабілітації і спорту,
протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Зав. кафедри фізичної реабілітації і спорту _____ Роман ГАХ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 017 (фізична культура
і спорт) протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності _____ Едуард МАЛЯР.

Гарант ОП

_____ Едуард МАЛЯР

Структура робочої програми навчальної дисципліни

«Спортивні ігри з методикою викладання» (гандбол)

1.Опис дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)»

Дисципліна «Спортивні ігри з методикою викладання(гандбол)»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів-5	01 «Освіта/педагогіка»	Цикл вибіркових дисциплін, українська
Кількість залікових модулів-3	Спеціальність – 017 «Фізична культура і спорт»	Рік підготовки: Денна-3 Заочна-3 Семестр: Денна-6 Заочна-6
Кількість змістових модулів-3	Ступінь вищої освіти-перший(бакалаврський)	Лекції: Денна-28 год. Заочна-8 Практичні заняття: Денна-28 год. Заочна-4
Загальна кількість годин-150		Самостійна робота: Денна-83 год. Заочна-138 Індивідуальна робота: Денна: 3 год. Заочна-
Тижневих годин-10, з них аудиторних - 4		Вид підсумкового контролю-залік

2. Мета і завдання дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)»

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)» є: оволодіти закономірностями формування рухових якостей і навичок у спортивній грі гандбол, вивчення історії гандболу, теорії та методики викладання гандболу, оволодіння специфічними технічними прийомами і тактичними діями, набуття необхідних практичних навичок для самостійної педагогічної і організаційної роботи з юними спортсменами в різних ланках фізкультурно-спортивної діяльності. Їх застосування в процесі фізичного виховання.

2.2. Завдання вивчення дисципліни “Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)”:

- сформувані знання про історію розвитку гандболу;
- поглиблення знань з теорії і методики гандболу;
- прищепити студентам вміння та навички роботи з дітьми різного віку та підготовленості;
- навчити студентів грамотно використовувати знання і вміння у процесі учбово-тренувальної роботи;
- засвоїти методику навчання техніко-тактичним діям, вміти аналізувати та виправляти помилки;
- сформувані знання про правила гри у гандбол та вміння обслуговувати гру у якості судді;
- засвоїти знання та практичні вміння, необхідні для організації та проведення змагань з гандболу.

3. Програма навчальної дисципліни: «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)»

Змістовний модуль 1. Історія розвитку гри гандбол.

Тема 1. Історія виникнення, еволюція розвитку.

1. Прообраз гандболу в давній греції,
2. Народження спортивної гри з м'ячом - “гандбол”.

Література: 3,4,6,14, 16-20.

Тема 2. Етапи розвитку гандболу.

В історії розвитку гандболу фахівці виділяють наступні етапи:

I – 1898-1941. Зародження, розповсюдження і становлення гри.

II – 1946-1957. Перевага розвитку гандболу 11x 11.

III – 1958 – 1972. Розвиток гандболу 7x7.

IV – 1973 – до сьогодні. Сучасний етап розвитку гандболу.

Література: 3,4,6,14.

Тема 3. Розвиток гандболу, як олімпійського виду спорту.

1. Гандбол 7 x7 в олімпійських іграх.

2. Жіночий гандбол в олімпійських іграх.
 3. Розвиток гандболу серед дітей, дитячі спортивні школи.
- Література: 3,4,6,14.

Змістовний модуль 2. Техніко-тактична підготовка у гандболі та методика їх навчання.

Тема 4. Класифікація техніки.

1. Техніка польового гравця.
2. Техніка воротаря.
3. Техніка нападу.
4. Техніка захисту.

Література: 1,3,4,6,9,11,13.

Тема 5. Тактичні дії гри і методика їх навчання.

1. Тактика польового гравця.
2. Тактика воротаря.
3. Тактика нападу.
4. Тактика захисту.
5. Індивідуальні дії – це самостійні дії гравця, спрямовані на виконання покладених перед командою тактичних завдань.
6. Групові дії – взаємодія двох чи трьох гравців, що виконують частину завдань команди.
7. Командні дії – це взаємодія всіх гравців команди, спрямована на виконання загальнокомандного завдання.

Література: 1,3,4,6,9,11,13.

Змістовний модуль 3. Змагання та змагальна діяльність гандболістів.

Тема 6. Контроль у спортивному тренуванні.

1. Облік і контроль.
2. Поточний контроль.
3. Етапний облік.

Література: 1,2,14,15.

Тема 7. Суддівство та методика навчання суддів.

1. Значення змагань та роль суддів.
2. Підготовка суддів до змагань.
3. Методика суддівства гри.
4. Роз'яснення по використанню правил на практиці.

Література: 2,7,8,12.

Тема 8. Організація та методика проведення змагань.

1. Соціальний феномен — змагання.
2. Предмет змагань.
3. Учасники змагань.
4. Уболівальники.

5. Основні змагання (спортивна кваліфікація, присвоєння звання переможців або чемпіонів).
 6. Допоміжні змагання (контрольні, показові, товариські, скорочені “бліц-турніри”).
- Література: 2,7,8,12.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)» (денна форма навчання)

	Кількість годин					
	Лекції	Прак-ні заняття	Самостійна робота	Інд. робота	Тренінг, кпіз	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Історія розвитку гри в гандбол						
Тема 1. Історія виникнення, еволюція розвитку	2				2	Опитування, тестування
Тема 2. Етапи розвитку гандболу	2					Опитування, тестування
Тема 3. Розвиток гандболу як олімпійського виду спорту	2					Опитування, тестування
Змістовий модуль 2. Техніко – тактична підготовка у гандболі та методика навчання.						
Тема 4. Технічна підготовка.	4	8	17		3	Опитування, тестування, завдання
Тема 5. Тактична підготовка.	6	8	20	1		Опитування, тестування, завдання
Змістовий модуль 3. Змагання та змагальна діяльність гандболістів.						
Тема 6. Контроль у спортивному тренуванні.	2	2	10		3	Опитування, тестування, завдання
Тема 7. Суддівство та методика навчання суддів.	6	6	18	1		Опитування, тестування, завдання
Тема 8. Організація та методика проведення змагань.	4	4	18	1		Опитування, тестування, завдання
Разом	28	28	83	3	8	

(заочна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Історія розвитку гри в гандбол				
Тема 1. Історія виникнення, еволюція розвитку.	1			
Тема 2. Етапи розвитку гандболу.	1			
Тема 3. Розвиток гандболу, як олімпійського виду спорту.	1			
Змістовий модуль 2. Техніко – тактична підготовка у гандболі та методика їх навчання.				
Тема 4. Технічна підготовка.	1	1	20	
Тема 5. Тактичні дії гри і методика їх навчання.	1	1	20	
Змістовий модуль 3. Змагання та змагальна діяльність гандболістів.				
Тема 6. Контроль у спортивному тренуванні.	1		20	
Тема 7. Суддівство та методика навчання суддів.	1	1	42	
Тема 8. Організація та методика проведення змагань.	1	1	42	
Разом	8	4	138	

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття №1-4

Тема: Технічна підготовка.

Мета: формування техніки атаки, формування техніки захисту, формування техніки захисту (техніка воротаря).

Питання для обговорення:

1. Переміщення (ходьба, біг, зупинка, стрибки).
2. Ловіння м'яча двома руками.
3. Ловіння м'яча однією рукою.
4. Передачі м'яча з місця .
5. Передачі м'яча в русі.
6. Ведення м'яча (одноударне, багатоударне).
7. Кидок.
8. Кидок в опорному положенні.
9. Кидок в стрибку.
10. Кидок в падінні.
11. Штрафний кидок.
12. Протидія володінню м'ячем (блокування, вибивання).

13. Стійка воротаря.
14. Переміщення (ходьба,стрибки).
15. Протидія та оволодіння м'чем.

Література: 3,5,9,11,14, 16-20.

Практичне заняття № 5-8

Тема: Тактична підготовка в атаці.

Мета: формування системи знань тактики польового гравця, формування системи знань в командних діях, формування системи знань в індивідуальних діях, формування системи знань в групових та командних діях, формування системи знань в воротарських діях.

Питання для обговорення:

1. Індивідуальні дії.
2. Групові дії.
3. Паралельні дії.
4. Перехресні дії.
5. Заслін.
6. Стрімка атака.
7. Позиційна атака.
8. Застосування вибивання та блокування.
9. Опіка гравця з м'ячем та без м'яча .
10. Перехоплення та фінти.
11. Підстрахування, переключення, прослизання та розбір.
12. Особистий захист.
13. Зонний захист.
- 14.Змішаний захист.
15. Індивідуальні дії.
16. Вибір позиції.
- 17.Фінти.

Література: 4,5,6,9,10,11,13.

Практичне заняття № 9

Тема: Контроль у спортивному тренуванні

Мета: формування системи знань в обліку тренування та контролі тренування.

Питання для обговорення:

1. Поточний облік.
2. Етапний облік.
3. Підсумковий облік.
4. Медико-біологічний контроль.
5. Контроль ігрової діяльності гандболістів.

Література: 1,3,4,6,7,14.

Практичне заняття №10-12

Тема: Суддівство та методика навчання суддів

Мета: формування системи знань в методиці суддівства, формування системи знань по використанню правил на практиці.

Питання для обговорення:

1. Значення змагань та роль суддів.
2. Підготовка суддів до змагань.
3. Методика суддівства гри.
4. Роль та обов'язки суддівської бригади на змаганнях.
5. Ігровий майданчик, час гри, м'яч.
6. Команда, воротар, площа воротаря.
7. Гра з м'ячем, пасивна гра.
8. Порушення та неспортивна поведінка.
9. Взяття воріт, початковий кидок.
10. Вільний кидок, семиметровий кидок, основні правила виконання кидків, покарання.
11. Судді, секретар і секундометрист,

Література: 2, 8,12,16.

Практичне заняття №13-14

Тема: Організація та методика проведення змагань.

Мета: формування системи знань в структурі змагальної діяльності, підготовки до змагань, підготовки документацій до змагань та підготовці до видів змагань .

Питання для обговорення:

1. Предмет змагань.
2. Суддівство, спортсмени-учасники змагань.
3. Вболівальники та глядачі.
4. Розробка документації.
5. Підготовка місць до змагань.
6. Робота з учасниками змагань.
7. Розробка регламенту та положення.
8. Підготовка заявочних листів та технічних заявок.
9. Робота з протоколами, медичними протоколами.
10. Ведення статистики гри.
11. Основні змагання.
12. Допоміжні змагання.
13. Система міжнародних змагань.
14. Система всеукраїнських змагань.

Література: 1,2,3,4,14,19.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ)

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)» виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій до виконання КПЗ. КПЗ охоплює основні теми дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)». Метою виконання КПЗ є оволодіння студентами спеціальними знаннями та гімнастичними руховими навичками і вміннями, які потрібні у спорті, повсякденному житті, на виробництві і для захисту Батьківщини. КПЗ оформляється відповідно до встановлених вимог. При виконанні та оформленні КПЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку. КПЗ оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконання КПЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)».

7. Самостійна робота

№ п\п	Тематика	Кількість годин д/з
1.	Технічна підготовка	17/20
2.	Тактичні дії гри та методика їх навчання	20/20
3.	Контроль у спортивному тренуванні	10/20
4.	Суддівство та методика навчання суддів	18/42
5.	Організація та методика проведення змагань	18/42
	Разом	83/138

8. Тренінг з дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)».

Тематика: Побудова та проведення тренувальних занять з гандболу.

Завдання та структура тренінгу:

1. Проведення тренування з гандболу.
2. Аналіз проведеного тренування (по частинам).
3. Аналіз конспекту спортивного тренування.
4. Контрольне опитування.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- комплексне практичне індивідуальне завдання;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування;
- ректорська контрольна робота;

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Спортивні ігри з методикою викладання (гандбол)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 30%	Заліковий модуль 40%	Заліковий модуль 30%
1. 3 теми по 20 балів = 60 балів. 2. Конспект лекцій – 10 балів. 3. Підсумкове опитування (тестування в MOODLE) – 30 балів. Разом – 100 балів.	1. 5 теми по 10 балів – 50 балів. 2. Конспект лекцій – 10 балів. 3. Ректорська контрольна робота (тестування в MOODLE) – 40 балів. Разом – 100 балів.	1. КПІЗ – 60 балів. 2. Тренінг – 40 балів. Разом – 100 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A(відмінно)
85-89	Добре	B(дуже добре)
75-84	Добре	C(добре)
65-74	Задовільно	D(задовільно)
60-64	Задовільно	E(достатньо)
35-59	Незадовільно	FX(незадовільно, з можливістю повторного складання)
1-34	Незадовільно	F(незадовільно, з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-8
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-8
3.	Вихідні дані для обробки на ПВОМ	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Волков Л.В. Теорія і методика дитячого та юнацького спорту. Підручник /Л.В. Волков. Вид. 2-е,пер. і доп. - К.: Освіта України, 2016. 464 с.
2. «Гандбол». Міжнародні правила гри. Київ, 2018.
3. Гандбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності, Київ. 2020. 130 с.
4. Драчук А.І. «Теорія і методика викладання гандболу». КНТ. Вінниця, 2019 р. 130 с.
5. Драчук А.І. «Теорія і методика викладання гандболу». Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця, 2020р. 154 с.
6. Дядечко І.Є., Клопов Р.В., Дорошенко Е.Ю. «Оптимізація тренувального процесу в гандболі з урахуванням специфічних особливостей жіночого організму» : монографія / І.Є. Дядечко, Р.В. Клопов, Е.Ю. Дорошенко. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. 232 с.
7. Костюкевич В.М. «Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях»: Навчально-методичний посібник / Вінниця: Планер, 2018. 159 с.
8. Костюкевич В.М. «Організація і проведення змагань із спортивних ігор». Навчальний посібник. / К., 2018. 216 с.
9. Навчання, підготовка та перепідготовка суддів в гандболі: навчально-методичні рекомендації для викладачів з фізичного виховання та студентів вищих навчальних закладів. Автори упорядники: А.В. Верцімага, І.Є.Дядечко, В.І. Яковів Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 80 с.
10. Основи навчання тактики гри в гандбол: Навчально-методичний посібник. Солове О.М., Соловей Д.О. Дніпро, вид-во. 2018. С. 112.
- 11.Параховський М.В. «Повышение спортивного мастерства(гандбол)». Методичні рекомендації .- Вітебськ: (ВДУ), 2020. 50 с.
- 12.Рудницький В.Б. Техніко-тактичні дії гри з гандболу: Методичні вказівки для самостійної роботи студентів усіх спеціальностей / В.Б.Рудницький – Вінниця : ОЦ ВНАУ, 2017. 32 с.
- 13.Суддівство та правила змагань з гандболу. Методичні вказівки/ Укл. Верцімага А.В., Наумов С.А. Тернопіль, ТНЕУ, 2018. 60 с.
- 14.«Тактичні дії в гандболі». Навчальний посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів з факультетами фізичного виховання.- Мелітополь, ТДАТУ, 2018. 220 с.
15. Тищенко В.О. Гандбол : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Запоріжжя : Акцент Інвест-трейд, 20.14. 232 с.
- 16.Фролова Л.С. «Початкове навчання техніці гандболу» Навчально-методичний посібник. Черкаси, 2015.- 80 с.
- 17.Europen Handball Federation: official site URL: <http://www.eurohandball.com/> (Last accessed: 17.05.2017).
- 18.Hänggi J., Langer N., Lutz K., Birrer K. Struktural Brain Correlates Associated with Professional Handball Playing. PLOS ONE. San Francisco. 2015. №10 (4) P. 1-27. DOI :10.1371/ journal.pone. 0124222.

19. Meier J., Topka M.S., Hänggi J. Differences in Cortical Representation and Structural Connectivity of Hands and Feet between Professional Handball Players and Ballet Dancers. *Neural Plasticity*. 2016. 17 p. DOI:10.1155/2016/6817397.
20. Yoshida N., Kunuo S., Mashimo S., Okuma Y. Effect of Forefoot Strike on Lower Extremity Muscle Activity and Knee Joint Angle During Cutting in Female Team Handball Players. *Sports Medicine-Open Cham.* 2016. V 2 P 2-32 DOI 10.1186/40798-016-0056-x.